Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

LAUSUNTO

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

liv@eduskunta.fi

Päiväys/Datum
28.09.2023
Dnro/Dnr
TRAFICOM/528304/03.03.01/2023
Viite/Referens
UJ 26/2023 vp - U 73/2021 vp

U-jatkokirje Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt lausuntoja U-jatkokirjelmästä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta. U-jatkokirjelmässä tullaan ottamaan kantaa asetusluonnoksen käsittelyn viimeisiin trilogineuvotteluihin ennen sen hyväksyntää.

U-jatkokirjelmässä valtioneuvosto korostaa erityisesti tasapainoa henkilötietojen suojan ja muiden perusoikeuksien kanssa. Samoin valtioneuvosto pitää tärkeänä neuvottelujen lopputulosten kannalta, että kohdennettua mainontaa koskeva sääntely on kokonaisuutena arvioiden selkeää ja ymmärrettävää sekä yhteensopivaa EU:n tietosuojasääntelyn sekä digipalvelusääntelyn kanssa.

Valtioneuvosto pitää lisäksi tärkeänä varautua ulkomaisiin ns. kolmansien maiden epäasiallisiin vaikuttamispyrkimyksiin myös poliittisen mainonnan ja sen kohdentamisen osalta, kunhan valittavat toimenpiteet ovat tarkoituksenmukaisia, oikeasuhtaisia ja tarkkarajaisia sekä oikeassa tasapainossa poliittisen mainonnan avoimuuden varmistamisen kanssa. Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti parlamentin ehdottamaa poliittisen mainonnan keskitettyyn mainosarkistoon edellyttäen, että pieniin ja keskisuuriin yrityksiin kohdistuvien uusien velvoitteiden ja niihin liittyvien seuraamusten oikeasuhtaisuuteen kiinnitetään huomiota. Lisäksi valtioneuvosto korostaa kannanotossaan hallinnollisen lisätaakan ja kustannusvaikutusten hillitsemistä säädöksen toimeenpanossa.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäviraston aiempi lausunto

Liikenne- ja viestintävirasto on aiemmin antanut lausunnon eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle asetusluonnoksesta annetun U-jatkokirjelmän U 73/2021 vp johdosta. Lausunnossaan virasto kannatti U-jatkokirjelmässä esitettyjä kannanottoja sekä asetushankkeen tavoitteita poliittisen mainonnan avoimuuden ja tunnistettavuuden lisäämiseksi. Lisäksi virasto toi esille asetusta valvomaan nimettävien viranomaisten selkeän toimivaltojen rajojen sekä resurssien riittävyyden varmistamisen tarpeen.

Viraston kannanotto

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa valtioneuvoston U-jatkokirjelmässä esittämiä kannanottoja. Poliittisen mainonnan avoimuuden tärkeys on entisestään korostunut nykyisen maailmantilanteen mukanaan tuomien hybridiuhkien lisääntymisen myötä. Virasto yhtyy valtioneuvoston näkemykseen ja pitää kannatettavana, että asetusluonnos edistää hallitusohjelman kirjauksia erityisesti informaatioturvallisuudesta ja hybridiuhkien torjumisesta.

U-jatkokirjelmässä viitataan neuvottelujen kohteena olevassa asetusluonnoksessa oleviin yhtymäkohtiin EU:n digipalvelusääntelyyn. Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa valtioneuvoston näkemystä, että poliittisen mainonnan avoimuuden ja kohdentamisen sääntely olisi oltava yhteensopivaa erityisesti digipalveluasetuksen (DSA) kanssa.

Liikenne- ja viestintävirastoa ollaan esittämässä digipalveluasetuksen (DSA) valvonnan kansalliseksi koordinaattoriksi. Liikenne- ja viestintävirasto toimisi DSAn mukaisena vastuuviranomaisena myös huomattavassa määrässä muita valvontatehtäviä. Muita toimivaltaisia viranomaisia olisivat Kuluttaja-asiamies ja Tietosuojavaltuutetun toimisto. Poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdistamisesta ehdotettu asetus voi sisältää yhtymäkohtia digipalveluasetukseen myös viranomaistehtävien osalta.

Liikenne- ja viestintävirasto toistaa aikaisemman lausuntonsa näkemykset, että asetuksen valvonnasta vastaavat viranomaiset tulisi nimetä, tarvittavat resurssit osoittaa ja toimivallasta tulisi sopia riittävän ajoissa, jotta tehtäviin tarvittavat uudet resurssit ja osaaminen voidaan varmistaa. Tämän johdosta virasto korostaa, että asetuksen voimaantulolle tulisi jättää riittävä aika, eli esillä olevista vaihtoehdoista 12 kuukautta.

Asetusehdotuksessa esitetään perustettavaksi poliittisen mainonnan keskitettyä arkistoa. Virasto näkee valtioneuvoston tavoin arkiston perustamisen myönteisenä edellyttäen, että arkistoinnin valvonta voidaan järjestää tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 28.9.2023. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Koskinen Jenni
Verkostojohtaja

Riikonen Jarmo
Projektipäällikkö